

Inbreng van de PvdA fractie tijdens de begrotingsbehandeling voor 2025

Waar toe is de gemeente ter aarde? Van wie is de stad? Wat de PvdA betreft is dat duidelijk: de stad is van ons allemaal. De stad dient dus ook ons allemaal. De gemeente is het bestuursorgaan van de stad en is democratisch gekozen door het volk, voor het volk. Dat is de leidraad van onze reactie op de gemeentebegroting.

Want heel veel gaat goed in Zwolle. We beginnen met een gemeentelijk warmtebedrijf, we nemen het toekomstbestendig maken van de stad serieus en we zitten er op financieel vlak met het ravijnjaar in het vooruitzicht warmpjes bij. Alle seinen op groen voor nog een fantastisch jaar voor de gemeente Zwolle.

Tenminste, voor een deel van Zwolle. Tijdens de vorige Tweede Kamerverkiezingen won extreemrechts. Een teken van polarisatie en dat lang niet iedereen meer aangehaakt is. En hoewel de stad zich in november en juni uitsprak voor dat mooie solidaire, linkse verhaal kunnen we niet onze ogen sluiten naar de steeds groter wordende verschillen in onze maatschappij die ten grondslag liggen aan deze ontwikkelingen.

Waar in zien wij deze verschillen? Bijna overal, als u iets dieper kijkt. Voor elk gezin dat een mooie overwaarde heeft op hun koophuis (en het is ze zeker gegund voorzitter), is er een gescheiden moeder die niet aan een huurwoning komt omdat de wachtlijst inmiddels 10 jaar lang is. Voor elk nieuwe zonnepaneel dat gemonteerd wordt deze winter en na een paar jaar zichzelf heeft terugbetaald, is er een gezin dat de thermostaat nog eens een graadje lager zet omdat energie steeds duurder wordt. En voor elke fitte sporter bij onze nieuwe Padelhal is er iemand die de contributie sportvereniging niet kan goedpraten omdat er ook dringendere uitgaven zijn.

De kloof in onze maatschappij tussen de haves en de have nots is met het jarenlange liberale denken uitgegroeid tot een probleem van de hoogste plank. We zijn van een verzorgingsstaat naar een land van eigen verantwoordelijkheid gegaan waar iedereen zelfredzaam moet zijn. Maar die zelfredzaamheid is een fabeltje. Want die overwaarde op dat huis komt door beleid gericht op het duurder maken van huizen. Dat inkomen waarmee de zonnepanelen gebouwd zijn? Of de padellessen? Dat zou niet bestaan zonder de maatschappij er omheen die dergelijke voorspoed mogelijk maakt.

Het gaat niet om gunnen of misgunnen maar dat maakt het wel zo cru dat we tegelijkertijd een maatschappij maken en die zo inrichten dat sommigen daarin succesvol worden en dat we accepteren dat anderen dat dan maar niet zijn. En onderaan de streep geven we hen dan ook nog de schuld dat ze niet zelfredzaam genoeg zijn. In dit land, in deze stad, zorgen wij voor elkaar. Daarom komen we met een aantal voorstellen op die drie onderwerpen die al langs zijn gekomen: wonen, energietransitie en armoedebeleid.

Ten eerste op wonen. Zoals eerder aangekondigd komen wij met een motie waarin wij het college oproepen om de woningbouwcorporaties te zien als preferente partner bij alle ontwikkelingen en ze zo nodig ook te voorzien van informatie die zij nodig hebben.

Bijvoorbeeld bij hubstrategieën. Daarnaast komen we met een motie om actievere grondpolitiek te voeren als gemeente om meer grip te krijgen op de realisatiekosten zodat zowel woningbouwcorporaties als projectontwikkelaars daadwerkelijk aan hun bouwdoelen komen.

Ten tweede op energietransitie. De groep net boven het sociaal minimum dreigt net zo goed tussen wal en schip te vallen. Ze zien het al op tv: hogere energieprijzen zodat we als land minder energie gaan gebruiken. En dat laatste is ook nodig. Wat ze niet zien is “en de overheid helpt u daarbij.” Ze moeten zelfredzaam zijn, zegt de liberale ideologie. Wij dienen een amendement in om een scenario uit te werken waar incidenteel geld wordt ingezet om de groep 130-200% te helpen met het isoleren van hun huis. Dan hoeven zij niet meer hun hart vast te houden als het journaal begint over energie besparen.

Tot slot, voorzitter, armoedebelid. Daar komen wij met drie moties waarmee wij het participatiefonds op de schop nemen en ruimte bieden voor jonge werklozen. In de eerste motie roepen wij op tot een verbreding van het participatiefonds zodat ook ouderen weer kunnen sporten in onze stad. Dit willen wij dekken uit algemene middelen. De tweede motie roept op tot het indexeren van het bedrag van het participatiefonds (2x€60). Sinds 2019 hebben we immers veel inflatie gehad en dat bedrag zou tegenwoordig 2x75 moeten zijn. De dekking is hetzelfde. De derde motie gaat over het bijverdienen in de bijstand. Op dit moment is het al zo dat je naast de bijstand tot op zekere hoogte mag bijverdienen: van je extra inkomsten mag je een half jaar tot 25% (max 249 euro) houden. Maar dit geldt niet onder de 27. Dat geeft stress en gaat uit van wantrouwen. In Haarlem en Enschede hebben we gezien dat dit werkt en ruimte geeft dus dat willen we hier ook.

De maatschappij verhardt. Steeds meer mensen internaliseren dat het ieder voor zich is in de maatschappij en als het dan wat slechter gaat geven ze vluchtelingen de schuld. Omkijken naar elkaar, dat doen we niet in de individualistische liberale maatschappij die we van jaren doorgeschoten liberalisme hebben geërfd. Maar dat is niet onze stad. Wij roepen de overige fracties op om onze voorstellen te steunen en hier in Zwolle de verzorgingsstaat weer opnieuw betekenis te geven: voor een gemeente die de stad dient. Een stad van ons allemaal. Voor een stad waar we naar elkaar omkijken, voor een hartstad.